

GRADUAAT IN DE DIGITALE VORMGEVING

LUCA SCHOOL OF ARTS & ARTEVELDEHOGESCHOOL

TOETS NIEUWE OPLEIDING OP MAAT VAN DE EIGEN REGIE •
BEOORDELINGSRAPPORT

25 MEI 2023

JULES PIETERS (VOORZITTER) • JULIAN HUYBRICHS, TIJDE MAIJER, CLAUDIA REYNDERS
(COMMISSIELEDEN) • RUTH DEVREESE (SECRETARIS) • ILS AERTS (PROCESCOÖRDINATOR)

Inhoud

1	Abstract	7
2	Rapportage van het onderzoek van de commissie.....	8
2.1	Voorbeschouwing.....	8
2.2	Waardering eerste indrukken	8
2.3	Dialogoog met de opleiding	9
2.3.1	Bestuurlijke en organisatorische context	9
2.3.2	Beoogde opleidingsspecifieke leerresultaten.....	10
2.3.3	Motiverende onderwijsbiotoop.....	10
2.3.4	Eindniveau realiseren	12
2.3.5	Toekomstige beleidslijnen en ambities	12
2.4	Afsluitend overleg commissie	13
3	Oordeel.....	14
	Bijlage 1: Administratieve gegevens van de instelling en de opleiding.....	16
	Bijlage 2: Opleidingsspecifieke leerresultaten.....	17
	Bijlage 3: Samenstelling van de commissie	18
	Bijlage 4: Programma voor de dialoog met de opleiding	19
	Bijlage 5: Verantwoording	20
	Bijlage 6: Overzicht van het bestudeerde materiaal	21

1 Abstract

De commissie beoordeelt de potentiële kwaliteit van de nieuwe opleiding graduaat in de digitale vormgeving als voldoende en brengt een positief advies uit voor de besluitvorming aan de NVAO. Deze opleiding betreft de omvorming van de HBO5-opleiding industriële informatica waarvoor LUCA School of Arts de onderwijsbevoegdheid heeft.

Voor de uitrol van deze opleiding hebben LUCA School of Arts en Arteveldehogeschool de krachten gebundeld om gezamenlijk deze opleiding van 120 studiepunten aan te bieden. Op die manier wordt volgens de commissie een unieke opleiding neergezet die kruisbestuiving op gang brengt tussen de creatieve en technische aspecten van digitale vormgeving. Studenten kunnen zo op basis van eigen talenten en aspiraties zich verder specialiseren.

Beide instellingen hebben een samenwerkingsakkoord afgesloten en zijn zich volgens de commissie goed bewust van de aandachtspunten die dergelijke samenwerking met zich meebrengt. Administratief worden studenten ondergebracht bij Arteveldehogeschool, die over ruime ervaring beschikt met deze doelgroep van studenten.

Het onderwijsprogramma en de toetsing is volgens de commissie inhoudelijk sterk uitgewerkt op maat van de doelgroep. De opleidingsonderdelen zijn coherent geclusterd volgens vier programmalijnen en de graduele opbouw van het werkplekleren is doordacht opgemaakt. De commissie geeft nog volgende suggesties bij de verdere ontwikkelingen, die geen afbreuk doen aan de kwaliteit van de opleiding:

- een heldere communicatie uitwerken over dit uniek uitstroomprofiel (zowel naar werkveld, studenten als peers);
- voldoende aandacht besteden aan de uitbouw van een hecht en divers team en het voeren van een eenduidig beleid aangaande professionalisering van de betrokken docenten;
- structurele afstemming inbouwen met het brede, internationale netwerk (ruimer dan het thans bestaande netwerk van werkveld en peers) om de actuele ontwikkelingen en afbakening van de scope van de opleiding adequaat op te volgen.

Samengevat zetten LUCA School of Arts en Arteveldehogeschool volgens de commissie een unieke en kwalitatieve graduaatsopleiding neer die inspeelt op de actuele noden van het werkveld en toeleidt tot bekwame gegradueerden in de digitale vormgeving.

2 Rapportage van het onderzoek van de commissie

2.1 Voorbeschouwing

LUCA School of Arts en Arteveldehogeschool beogen gezamenlijk het graduaat in de digitale vormgeving (120 studiepunten) aan te bieden en hebben een aanvraagdossier Toets Nieuwe Opleiding bij de NVAO ingediend. LUCA School of Arts heeft de bevoegdheid om de HBO5-opleiding industriële informatica om te vormen maar wenst dergelijk nieuwe (omgevormde) opleiding samen met Arteveldehogeschool te ontwikkelen en aan te bieden. Dit om de aanwezige competenties in het domein van digitale vormgeving te bundelen om zo het programma inhoudelijk te versterken en terzelfdertijd een bijdrage te leveren aan de rationalisering van het onderwijsaanbod. LUCA School of Arts en Arteveldehogeschool bieden respectievelijk de aanverwante bacheloropleiding visual design en de aanverwante bacheloropleiding grafische en digitale media aan, samen goed voor meer dan 1.300 studenten. Daarnaast biedt Arteveldehogeschool het graduaat in het programmeren aan en LUCA School of Arts de master media en information design. Op die manier beschikken beide aanvragers over onderwijservaring van niveau 5 tot en met niveau 7 en heeft dit als voordeel dat studenten kunnen doorstromen op de leerladder of heroriënteren naar een meer praktijkgericht niveau binnen een instelling uit het samenwerkingsverband.

2.2 Waardering eerste indrukken

Voor de beoordeling van de nieuwe (omgevormde) opleiding heeft elk commissielid haar eerste indrukken gevormd op basis van het aanvraagdossier en de bijlagen. Tijdens een vooroverleg op 19 april 2023 heeft de commissie de sterke punten en de aandachtspunten besproken. Verder zijn de prioritaire vragen geformuleerd ter voorbereiding van de dialoog met de opleiding op 24 april 2023. Daarnaast heeft de commissie nog extra informatie bij de opleiding opgevraagd om haar onderzoek grondig te kunnen voeren (zie bijlage 6).

De commissie was het tijdens het vooroverleg unaniem eens dat de opleiding een degelijke aanvraag heeft voorbereid, welke toeleidt tot een sterk en onderscheidend uitstroomprofiel. Het is de commissie na de lezing van het dossier duidelijk dat de opleiding inspeelt op actuele tendenzen en beschikt over ruime ervaring en een netwerk in het domein van digitale vormgeving. Andere sterke punten die de commissie naar voren bracht tijdens het vooroverleg betreffen duidelijke opleidingsspecifieke leerresultaten die een coherent geheel vormen, een degelijk uitgewerkt curriculum met vier heldere programmalijnen, een multidisciplinair opleidingsteam, kwalitatieve faciliteiten, het aanbod van mogelijke vervolgttrajecten en kruisbestuiving met aanverwante opleidingen, de aandacht voor het stimuleren van individuele talenten en gebruik kunnen maken van adequate processen en tools binnen de aanvragende instellingen.

Tijdens de dialoog wenst de commissie in eerste instantie dieper in te gaan op de stand van zaken van de structurele samenwerking tussen beide instellingen. Meer bepaald is de commissie benieuwd naar de mogelijke consequenties die een gezamenlijke opleiding vanuit twee verschillende instellingen kan hebben op studenten zoals verschillende digitale leeromgevingen en laagdrempelige toegang tot studentenfaciliteiten, op de aanpak van de professionalisering en de evaluatie van docenten over verschillende instellingen heen en het tot stand komen van de keuzes van gebruik van bestaande processen en systemen uit de betrokken instellingen en het desgevallend doorvoeren van aanpassingen. Daarnaast wil de commissie meer inzicht krijgen in de (internationale) benchmark en de weerslag hiervan in het opleidingsprogramma (of de toekomstambities hieromtrent), de aanpak van internationalisering en actualisering (gezien de razendsnelle evoluties in het domein) binnen de opleiding, de opzet van de praktijkgerichte leeromgeving met meer specifiek de concrete aanpak van het werkplekleren en de samenwerking met het werkveld hierin en het toets- en evaluatiebeleid om het beoogd eindniveau in te schalen. Verder stelt de commissie op basis van het aanvraagdossier vast dat het programma inhoudelijk sterk gevuld is maar vraagt zich af op welke manier de diepgang van bepaalde opleidingsfacetten zoals ontwerp, design en

programmeren wordt bepaald. De commissie vindt het tevens een sterkte dat de opleiding op veel verschillende manieren inspeelt op de individuele ontwikkelingen en sterktes van de student, waardoor de student gemotiveerd wordt te excelleren en de alumnus over een onderscheidend uitstroomprofiel kan beschikken. Tijdens het panelgesprek wil de commissie verder ingaan hoe de opleiding de gedifferentieerde aanpak in de praktijk uitrolt en op welke manier daarbij rekening wordt gehouden met de aanwezige voorkennis en ambities van elke student.

2.3 Dialoog met de opleiding

De dialoog met de opleiding is online doorgegaan op 24 april met vertegenwoordigers van het bestuur van beide instellingen, het opleidingshoofd van de aanverwante bacheloropleiding, twee docenten, een student en een vertegenwoordiger van het werkveld. De commissie heeft het gesprek laten verlopen volgens de thema's van het aanvraagdossier. In eerste instantie is dieper ingegaan op de bestuurlijke en organisatorische context van de opleiding waarbij de commissie voornamelijk meer inzicht wilde vergaren in de concretisering van de samenwerking tussen beide instellingen. Vervolgens ging het gesprek over de beoogde opleidingsspecifieke leerresultaten en de totstandkoming van bepaalde inhoudelijke keuzes. Erna volgden vragen over de motiverende onderwijsbiotoop die studenten in staat stelt om de beoogde leerresultaten te bereiken. En tot slot peilde de commissie naar de aanpak om het eindniveau te evalueren. Ze sloot de dialoog af met de toekomstambities van beide instellingen met deze nieuwe opleiding en de verdere samenwerking. Hierna wordt een weerslag weergegeven van de online dialoog.

2.3.1 Bestuurlijke en organisatorische context

De nieuwe opleiding wordt ingebed in twee hogescholen die onafhankelijke systemen voor personeels- en studentenopvolging hebben. Voor de efficiëntie is ervoor gekozen om de opleiding onder te brengen in de administratieve, bestuurlijke en onderwijskundige systemen van Arteveldehogeschool. De commissie verneemt dat er momenteel gezamenlijke projecten lopen via het Voorsprongfonds en dat sinds kort de verkorte educatieve bachelor secundair onderwijs gezamenlijk wordt ingericht. Op basis van de positieve ervaringen uit die samenwerking is besloten om, waar relevant, nieuwe initiatieven samen aan te pakken. LUCA School of Arts beschikte over de onderwijsbevoegdheid om de opleiding HBO5-industriële informatica om te vormen en wenste dit gezamenlijk met Arteveldehogeschool uit te werken. Beide instellingen beschikken immers over een lange onderwijs traditie binnen het domein van digitale vormgeving, weliswaar op andere onderwijsniveaus.

Er is een samenwerkingsovereenkomst afgesloten tussen de aanvragers en de beide associaties waartoe de instellingen behoren, namelijk Associatie KU Leuven en Associatie Universiteit Gent, gaven een positief advies omtrent het gezamenlijk aanbieden van deze graduaatsopleiding. De vertegenwoordigers van de instelling beseffen wel dat er nog een aantal technische zaken verder dienen uitgeklaard te worden zoals de studentenkaart, de eenvormige communicatie, het diploma, enz. Maar ze zijn overtuigd dat deze eerdere technische zaken redelijk snel kunnen opgelost worden. Verder halen ze als voorbeeld aan dat dit nieuw graduaat ook zal tegemoetkomen aan de wensen van de beleidsmakers om studenten, die minder goede resultaten behalen, snel een degelijk alternatief te kunnen aanbieden. Vandaar dat de opleiding graag al in februari 2024 van start wil gaan voor studenten die na de eerste examenperiode willen heroriënteren en als extra positief neveneffect kan de opleiding zo kleinschalig opstarten.

Vanaf de opleiding in academiejaar 2024-2025 op volle kracht kan uitgerold worden, meent de opleiding toch een 100-tal studenten in de eerste opleidingsfase aan te trekken. De aanvragende instellingen leiden dit af uit de stijgende interesse op de infomomenten, waarbij ze het gevoel hebben meer vraag te krijgen naar dit type opleiding in plaats van de meer technische graduaatsopleiding in het programmeren, het succes van dit type opleiding in andere regio's (met het gebrek aan dergelijke opleiding in de ruime regio Gent), de acute nood aan dergelijke profielen in het werkveld en de tendens naar levenslang leren waarbij

steeds meer leergierigen zich extra praktijkgericht willen bijscholen. Tot slot is de commissie meer te weten gekomen op welke manier geïnteresseerde studenten zullen geïnformeerd worden over deze nieuwe opleiding. Het is duidelijk dat beide instellingen ervaring hebben om studenten helder te informeren over de juiste keuze van opleiding en dat ze nog extra aandacht zullen besteden om de verschillen in niveau en uit- en doorstroommogelijkheden van het ruime onderwijsaanbod helder te duiden.

2.3.2 Beoogde opleidingsspecifieke leerresultaten

Tijdens dit topic peilde de commissie naar de betrokkenheid van het werkveld bij de uitwerking van de opleidingsspecifieke leerresultaten en het bewustzijn van het werkveld over de verschillen in niveaus in het opleidingsaanbod (meer specifiek tussen niveau 5 en niveau 6). Daarbij kwam ook de gedifferentieerde aanpak naar voren en de (internationale) benchmark van de opleiding. De commissie leert uit het gesprek dat de opleiding heel bewust het werkplekleren op de werkplek pas in het tweede opleidingsjaar introduceert. Studenten krijgen in het eerste opleidingsjaar reële opdrachten uit het werkveld. Deze praktijkopdrachten worden onder begeleiding van docenten op de campus uitgewerkt waarbij het werkveld betrokken wordt (zowel naar het aanreiken van de opdrachten als de uitwerking ervan). Op die manier heeft de opleiding zekerheid dat de studenten over voldoende, adequate kennis en ervaring beschikken alvorens op de werkplek zelfstandig aan de slag te gaan. Zo worden volgens de opleiding duurzame relaties met het werkveld opgebouwd doordat zij studenten ontvangen met voldoende competenties. De student uit het panel ervaart deze graduele aanpak ook positief door zo over voldoende zelfvertrouwen en maturiteit te beschikken en een meer doordachte keuze van werkplek te kunnen maken in de tweede opleidingsfase.

Aangaande het onderscheid in niveau geeft de opleiding toe dat dit nog niet helemaal helder is voor het werkveld en zal de opleiding verder inzetten op het publiek toegankelijk informeren over het onderscheid in de verschillende opleidingen en de verwachtingen aangaande de competenties van de uitstroomprofielen. Daarbij stelt de commissie vast dat er volgens de student, op basis van eigen ervaring op de werkplek, er thans niet echt een onderscheid gemaakt wordt tussen de verschillende niveaus. Vervolgens voegt de instelling nog toe dat het een meerwaarde is dat aanverwante opleidingen worden aangeboden, waarbij ze de intentie hebben om studenten uit de verschillende opleidingen meer te laten samenwerken. Zo krijgen ze een beter inzicht in elkaars sterktes en complementariteit.

Aangaande de internationale benchmarking merkt de commissie dat beide instellingen voor hun bacheloropleidingen en het graduaat programmeren een uitgebreid netwerk hebben uitgebouwd en er verschillende initiatieven lopen (zowel qua uitwisseling van studenten als uitwisseling van kennis en ervaring tussen docenten). Voor wat betreft de nieuwe opleiding zijn nog geen concrete stappen gezet en is de internationale benchmark eerder beperkt tot desk research met twee opleidingen uit Canada en Denemarken. De commissie onthoudt dat de focus van de opleiding gericht is op de uitvoerende en esthetische aspecten van digitale vormgeving.

2.3.3 Motiverende onderwijsbiotoop

De commissie is nog verder ingegaan op de uitwerking van de vier programmalijnen in de opleiding, en in het bijzonder op de praktische uitwerking van het werkplekleren in de opleiding. Business & Communication staat in voor de ontwikkeling van de zakelijke en de soft skills. Development & Technology leert de student een aantal technische aspecten van het ontwerpen, met de nadruk op de analytische en probleemoplossende aspecten. Binnen de programmalijn Art & Design leert de student de algemene principes van goede vormgeving, werken met gangbare tools en leert ontwerpen voor een breed scala van media (voornamelijk voor websites en mobiele apps). Workplace Learning staat in voor het werkplekleren waarbij de inhoud van de opleidingsonderdelen uit de andere programmalijnen geïntegreerd aan bod komen en de student kan uitgroeien tot een expert die meteen inzetbaar is.

Uit dit gesprek leert de commissie dat alle opdrachten van het werkplekleren in nauwe samenwerking met het werkveld worden aangebracht. Zo worden studenten vanaf het eerste opleidingsjaar betrokken bij de reële uitwerking van kleinere opdrachten van opdrachtgevers. Concreet betekent dit bijvoorbeeld een bijdrage leveren aan de website voor een event. Het aandeel werkplekleren in de opleiding bedraagt in totaal 42 studiepunten waar studenten pas vanaf de tweede opleidingsfase effectief uitgestuurd worden naar de werkplekken. Verder stelt de commissie vast dat de opleiding kan bogen op ervaringen van andere opleidingen met werkplekleren waardoor ze een beroep kunnen doen op reeds ontwikkeld en bijgestuurd materiaal zoals een werkplekgids, opleiding en begeleiding voor werkplekmentoren, rubrics voor de beoordeling van werkplekleren, enz.

Tevens betreft de opleiding het werkveld ook op andere manieren in de opleiding zoals het geven van gastcolleges en studiebezoeken aan het werkveld. Zo krijgt elke student volgens de opleiding een breed zicht op de mogelijkheden die het werkveld te bieden heeft. Tot slot geeft de opleiding aan dat ze op langere termijn de alumni als werkveld willen betrekken in de opleiding, bijvoorbeeld als gastprofessor of als werkplekmentor. Deze alumni zijn immers goed vertrouwd met het opleidingsniveau en de eisen en verwachtingen van de student op de werkplek. Uit de dialoog leidt de commissie verder af dat het werkveld ook actief participeert aan bepaalde activiteiten die de instelling organiseert, zoals bijvoorbeeld events rond artificiële intelligentie. Op die manier worden informele contacten gestimuleerd en wordt het werkveld proactief betrokken in levenslang leren. Verder verneemt de commissie dat het werkveld ook een actieve rol zal opnemen binnen de opleidingsadviesraad, waar de actualisatie van het curriculum regelmatig op de agenda zal staan. Tot slot wordt elke mentor na het werkplekleren bevestigd, waarvan de input gebruikt wordt om het werkplekleren te evalueren en te verbeteren. Tevens dient de mentor vanuit de werkplek een training op maat te doorlopen alvorens toegelaten te worden als werkplek binnen de opleiding.

Aangaande de diepgang van bepaalde opleidingsonderdelen is het voor de opleiding voornamelijk belangrijk dat de student in de digitale vormgeving dezelfde taal spreekt als de aanverwante profielen en op de werkvloer. Met de komst van nieuwe softwaretools zal het tevens eenvoudiger worden voor de minder sterke technische profielen om bepaalde zaken zelfstandig uit te werken. Inzicht krijgen in elkaars sterktes om samen resultaten te behalen is volgens de opleiding een doelstelling van de opleiding. Tevens beseft de opleiding dat er studenten zullen zijn die technisch sterker zullen zijn en andere studenten die meer creatief gericht zijn en ziet dit net als een sterkte van deze opleiding. Beide profielen kunnen namelijk elk hun gading vinden en op basis van eigen aspiraties een gerichte keuze maken binnen het werkplekleren. Studenten worden trouwens klaargestoomd op het samenwerken in teams en leren projectmatig werken tijdens het werkplekleren op de campus, een sterk punt volgens de commissie. Voor wat betreft de opname van nieuwe tendenzen in het onderwijsprogramma wordt in eerste instantie gewerkt met gastcolleges (een 15-tal tijdens de opleiding). Tevens leert de commissie dat de opleiding ook werk zal maken van een charter rond nieuwe toepassingen, zoals het gebruik van AI-tools op de werkvloer en de mogelijke impact ervan zoals naar plagiaat, wat instellingsbreed zal worden aangestuurd.

Voor de onderwijsleeromgeving zullen de gangbare toepassingen van de Arteveldehogeschool gehanteerd worden. Per module wordt een helder overzicht gegeven van de inhoud, de verwachtingen, de deadlines, de evaluatiemethodiek en dergelijke meer. Tevens zal het de bedoeling zijn om in een latere fase op één campus in Gent alle opleidingen binnen dit domein te clusteren. Dit zal zorgen voor kruisbestuiving tussen studenten en docenten over de verschillende opleidingen heen. Zo wordt het eenvoudiger om bepaalde activiteiten voor alle studenten binnen eenzelfde domein aan te bieden zoals bepaalde gastcolleges over actuele onderwerpen, de internationale week, enz. Verder wilde de commissie meer inzicht verwerven in de kostprijs van dit type opleiding voor de student, aangezien verwacht wordt dat studenten op de eigen laptop werken en grafische programma's kostelijk kunnen zijn. De commissie verneemt dat elke student toegang krijgt tot een goedkoper aanbod van bepaalde laptops en softwareprogramma's. Indien een

student toch behoefte heeft aan financiële steun tijdens de opleiding, dan kan die terecht bij de dienst Studentenvoorzieningen.

Aangaande het personeel is het voor de commissie nog niet geheel duidelijk welke docenten specifiek aangetrokken worden voor het doceren in de nieuwe opleiding. Het management geeft aan dat de nog ontbrekende profielen via externe vacatures zullen aangetrokken worden, waarbij het aanwerven van nieuwe medewerkers zal aangestuurd worden door beide instellingen gezamenlijk. Het is alleszins de intentie van het management om te borgen dat de opleiding getrokken wordt door één hecht team, onafhankelijk aan welke instelling ze verbonden zijn. De nog uit te rollen professionalisering zal er in eerste instantie op gericht zijn om de cohesie binnen het team te bevorderen. Tevens zal er een intervisie geïnstalleerd worden om kennis en ervaring uit te wisselen omtrent het lesgeven op het niveau 5. Ondertussen heeft Arteveldehogeschool al meer dan vier jaar ervaring met het graduaat programmeren en hebben ze een goed zicht omtrent de andere aanpak dat een graduaatsopleiding ten aanzien van een bacheloropleiding met zich meebrengt. Verder stelt de opleiding binnen een graduaatsopleiding een heel nauw contact met de studenten voorop en wordt de lesgroep beperkt tot een 30-tal studenten waardoor het snel duidelijk is wanneer het niveau te hoog zou zijn. Verder leert de commissie dat de opleiding bij voorkeur wil houden aan een programma in dagonderwijs met voornamelijk contactonderwijs. Voor de ontwikkeling van competenties binnen vormgeving is het volgens de opleiding thans nog belangrijk om voldoende interactie en feedback te voorzien op de vorderingen van het ontwerpproces en studenten voldoende snel bij te kunnen sturen.

2.3.4 Eindniveau realiseren

De commissie stelt vast dat de opleiding beschikt over een toets- en evaluatiebeleid waarbij een Commissie Curriculum en Toetsing geïnstalleerd wordt die het overzicht bewaakt of het eindniveau gerealiseerd wordt. Voor wat betreft de evaluatie van het werkplekleren op de werkplek zelf speelt de werkplekmentor een rol in de evaluatie. Om consistentie over meerdere beoordelaars te borgen heeft de opleiding een rubrics uitgewerkt. De evaluatie door de werkplekmentor gebeurt steeds in samenspraak met de werkplekbegeleider vanuit de hogeschool, om zo uniformiteit van oordeel over alle studenten heen te garanderen.

Daarnaast verneemt de commissie dat studenten uit de tweede opleidingsfase als onderdeel van hun evaluatie hun evoluties presenteren aan de studenten uit de eerste opleidingsfase. Zo krijgen eerstejaarsstudenten een degelijk inzicht in de verwachtingen van de toetsing van het werkplekleren maar als surplus ook een beter zicht op de verschillende mogelijkheden van werkplekleren in het werkveld.

Tijdens het werkplekleren worden studenten op afstand opgevolgd aan de hand van een tool, waarbij de opleiding een helder inzicht krijgt in welke leerdoelen effectief behaald worden. Naast deze online tool worden meerdere terugkomenten en intervisies met de studenten georganiseerd over de voortgang van het werkplekleren. Op die manier meent de opleiding te borgen dat alle studenten de beoogde leerresultaten kunnen bereiken op de verschillende werkplekken. Verder stelt de commissie vast dat de opleiding zal inzetten op een ontwikkel-, criterium- en talentgerichte toetsing waarbij studenten gemotiveerd worden om te excelleren.

2.3.5 Toekomstige beleidslijnen en ambities

Tijdens dit laatste gesprek geven beide instellingen aan dat de ambities tot samenwerking niet bij deze graduaatsopleiding stoppen. Er zijn al nieuwe plannen aan het broeden en om de samenwerking te doen slagen wordt vooreerst werk gemaakt van een robuuste structuur voor de samenwerking. Daarbij blijft het wel belangrijk dat elke instelling zijn eigenheid en sterke profilering kan behouden. Daarbij is het positief dat de doorstroom- en heroriënteringsmogelijkheden worden verbreed, en een student veel gericht kan inspelen op de eigen talenten en toekomstambities zonder voorafgaandelijk een bepaalde keuze (meer creatief, meer technisch) al te moeten maken. Beide instellingen zijn zich volgens de

commissie goed bewust dat de praktische aanpak om docenten uit verschillende instellingen te laten samenwerken aan één gezamenlijke opleiding nog de nodige inspanningen zal vergen.

2.4 Afsluitend overleg commissie

De commissie houdt een positief gevoel over aan de gevoerde dialoog. De voornaamste zorgpunten van de commissie zijn to-the-point en eerlijk beantwoord en geven de commissie een duidelijk beeld over de kwaliteit en de toekomstambities van de beoogde opleiding. Het is de commissie duidelijk dat de opleiding reeds voeling heeft met het doelpubliek en daar goed rekening heeft mee gehouden in de uitwerking van het opleidingsprogramma.

Verder vindt de commissie het aanbod van complementaire opleidingen met doorstroom- en heroriënteringsmogelijkheden pluspunten van deze nieuwe opleiding. Daarbij mag de opleiding niet uit het oog verliezen om het werkveld nog voldoende blijvend te betrekken bij de verder uitrol van de opleiding en een vinger aan de pols te houden over de vertrouwde van het werkveld met de verschillende (nieuwe) niveaus. De opzet van een structurele samenwerking met het werkveld zal helpen bij het maken van gerichte keuzes bij de actualisatie van het programma. Er komen namelijk heel wat nieuwe ontwikkelingen in een steeds sneller tempo op studenten en docenten af in dit domein (denk aan regelgeving, AI-tools, technische vaardigheden) waarbij de commissie beseft dat het niet eenvoudig is om keuzes te maken omtrent afbakening en diepgang van bepaalde opleidingsonderdelen. Daarbij raadt de commissie aan om dit regelmatig af te stemmen met het werkveld en voldoende variëteit te voorzien bij de werkveldpartners en vooral te vermijden om frequent een beroep te doen op dezelfde, vertrouwde partners. Ditzelfde advies gaat op voor het de internationale benchmark en het samenwerken met de internationale peers.

Tevens merkt de commissie dat de opleiding zichzelf kritisch in vraag durft te stellen en verwacht dat ze snel zal bijsturen wanneer er verbeterpunten worden gedetecteerd. Deze verbeterpunten worden zowel formeel als informeel gecapteerd via meerdere stakeholders (studenten, werkveld en docenten). De opleiding wordt ingebed in het adequate kwaliteitszorgsysteem van de Arteveldehogeschool, die voor de graduaatsopleidingen al specifieke processen heeft uitgewerkt. De commissie vermoedt dat het opleidingsteam voldoende deskundig wordt samengesteld, maar vraagt om extra aandacht te besteden aan voldoende diversiteit in het team. Het zal belangrijk blijven om alle docenten voldoende onder te dompelen in de verschillende onderwijsniveaus en de daaraan gekoppelde gedifferentieerde aanpak.

De commissie meent dat de toetsing van het eindniveau goed is uitgewerkt. Tevens is het positief dat de opleiding proactief nagaat of de leerdoelen kunnen bereikt worden tijdens het werkplekleren en waar nodig een alternatieve opdracht kan worden aangeboden. Zo worden alle studenten, ongeacht van de context van de werkplek, in staat gesteld om het beoogd eindniveau te bereiken. Volgens de commissie mag er wel nog meer klaarheid geschept worden of alle leerdoelen effectief worden afgetoetst in de eindtoetsing.

Samengevat meent de commissie dat beide instellingen een uniek graduaat in de digitale vormgeving uitrollen met een arbeidszekere toekomst voor de uitstromende studenten. De commissie spoort beide instellingen aan voldoende aandacht te besteden aan de uitbouw van een hecht team met een gezamenlijke cultuur, wat extra inspanningen zal vergen. Het lijkt de commissie alvast positief dat het de bedoeling is om alle aanverwante opleidingen van Arteveldehogeschool aan te bieden op één campus te Gent. Dit zal de informele uitwisseling van kennis en ervaring faciliteren en het samenhorigheidsgevoel versterken. Op die manier zullen synergieën sneller gespot worden met als gevolg de initiatie van nieuwe samenwerkingsverbanden met meerwaarde voor student, docent en werkveld. Daarnaast maakt de opleiding blijvend gebruik van de extra faciliteiten die LUCA School of Arts te bieden heeft.

3 Oordeel

De commissie beoordeelt de potentiële kwaliteit van de nieuwe (omgevormde) opleiding graduaat in de digitale vormgeving als voldoende en brengt een positief advies voor de besluitvorming uit aan de NVAO. Deze opleiding betreft de omvorming van de HBO5-opleiding industriële informatica waarvoor LUCA School of Arts de onderwijsbevoegdheid heeft. Echter heeft LUCA School of Arts de krachten gebundeld met Arteveldehogeschool om gezamenlijk het graduaat in de digitale vormgeving van 120 studiepunten in de regio Gent aan te bieden. Op die manier wordt volgens de commissie een unieke opleiding neergezet die kruisbestuiving op gang brengt tussen de creatieve en technische aspecten van digitale vormgeving, en kunnen studenten afhankelijk van eigen talenten en keuzes zich verder bekwamen. Tevens zorgt deze samenwerking voor een rationalisering van het onderwijsaanbod en faciliteert het doorstroom- en heroriënteringsmogelijkheden aangezien beide instellingen een brede waaier aan opleidingen van niveau 5 tot niveau 7 aanbieden in het domein van grafische vormgeving.

De dialoog heeft het positief gevoel na lezing van het aanvraagdossier van de commissie versterkt. Het is duidelijk dat beide instellingen zich goed bewust zijn van de verdere ontwikkelpunten die dergelijke verregaande samenwerking zal vereisen en het lijkt de commissie dat beide instellingsbesturen gemotiveerd zijn om de samenwerking te doen slagen. De commissie stelt tijdens de dialoog tevens een positieve dynamiek vast tussen de verschillende gesprekspartners uit beide instellingen.

Om eenduidige communicatie voor studenten te voeren, is ervoor gekozen om Arteveldehogeschool verantwoordelijk te stellen voor de administratieve en bestuurlijke context van de nieuwe graduaatsopleiding. De commissie steunt deze keuze, te meer omdat Arteveldehogeschool ondertussen degelijke onderwijservaring heeft uitgebouwd op het niveau van graduaat. Onder andere het graduaat programmeren loopt reeds enkele jaren, waardoor het inhoudelijk onderscheid met deze nieuwe opleiding goed kan gemaakt worden (zeker wat betreft de diepgang van bepaalde technische skills). Tevens merkt de commissie dat de opleiding - onder andere door infodagen en uitval uit bestaande opleidingen - over een goede voeling beschikt van de wensen, noden en mogelijkheden van deze nieuwe doelgroep.

De commissie vindt dat het programma inhoudelijk sterk is uitgewerkt op maat van de doelgroep, waarbij de opleidingsspecifieke leerresultaten passend zijn voor dit type opleiding. Daarbij meent ze dat het onderwijsprogramma de focus van de opleiding op de uitvoerende en esthetische aspecten van digitale vormgeving goed weerspiegelt. De samenhang via de vier programmalijnen en de graduele opbouw van het werkplekleren zijn doordacht opgemaakt. De commissie vindt het wel belangrijk dat er voldoende variëteit in de werkplekken en de taken vanuit de werkplekken wordt gegarandeerd waarbij de opleiding er dient over te waken dat het brede werkveld voldoende kans krijgt om actief te participeren (en dit niet beperkt blijft tot de reeds bestaande werkveldpartners). Datzelfde advies wenst de commissie te geven aangaande de internationale samenwerking. Het leidt geen twijfel dat beide instellingen beschikken over een breed, internationaal netwerk maar het is aanbevolen om nieuwe contacten (zowel werkveld als peers) meer specifiek voor deze opleiding uit te bouwen. Het is duidelijk dat de opleiding goed op de hoogte is van actuele ontwikkelingen in het domein van digitale vormgeving maar de afbakening van de diepgang van het programma dient op regelmatige basis objectief met een representatieve vertegenwoordiging van het werkveld en peers afgetoetst te worden.

De studenten krijgen toegang tot kwalitatieve faciliteiten en de commissie vindt het positief dat in de toekomst alle opleidingen binnen het brede domein van vormgeving zullen aangeboden worden op één campus. Dit zal het multidisciplinair uitwerken van projecten over verschillende opleidingen en niveaus heen bevorderen. Zo zullen studenten en docenten elkaars competenties beter leren kennen en stimuleert dit informele contacten. Verder stelt

de commissie vast dat beide instellingen nog werk voor de boeg hebben aangaande de gezamenlijke aanpak van de professionalisering en de evaluatie van docenten. Het stemt de commissie alvast gerust dat het instellingsbestuur zich bewust is van de inspanningen die de uitbouw van een hecht en stabiel team nog zullen vergen. Daarbij moet er voldoende aandacht gaan naar het onderscheid in het lesgeven op die verschillende niveaus die beide instellingen aanbieden en moet elke betrokken docent goed vertrouwd zijn met het beoogd eindniveau.

De commissie meent dat het eindniveau van de student op een valide wijze wordt getoetst, waarbij er heldere structuren zijn uitgebouwd voor het toets- en het evaluatiebeleid. De opzet van ontwikkel-, criterium-, en talentgericht toetsen vindt de commissie een sterk gegeven van de opleiding. Zo motiveert de opleiding studenten die willen excelleren en faciliteert het de mindset naar levenslang leren.

Het is positief dat de werkplekmentoren worden opgeleid, dat er objectieve maatstaven zijn uitgewerkt (onder de vorm van rubrics) en er regelmatige afstemming gedurende het werkplekleren wordt ingebouwd. Daarbij is het een sterk gegeven dat alternatieve opdrachten voorhanden zijn wanneer op een bepaalde werkplek niet alle leerdoelen zouden kunnen behaald worden. Tot slot stelt de commissie vast dat de opleiding wordt ingebed in het kwaliteitszorgsysteem van Arteveldehogeschool waardoor de opleiding zal beschikken over objectieve analyses vanuit meerdere stakeholders om de opleiding nog verder te verbeteren.

De commissie geeft nog volgende suggesties bij de verdere ontwikkelingen van de opleiding, die geen afbreuk doen aan de kwaliteit van de opleiding:

- een heldere communicatie uitwerken over het uniek uitstroomprofiel van deze graduaatsopleiding in de digitale vormgeving;
- voldoende aandacht besteden aan de uitbouw van een hecht en divers team met daarbij de uitwerking van een eenduidig beleid aangaande professionalisering en evaluatie van de betrokken docenten;
- het werkveld en de internationale peers ruimer zien dan de bestaande netwerken en voldoende en structurele afstemming inbouwen met het brede, internationale netwerk om de actualisering en diepgang van de opleiding op te volgen en helder vast te leggen.

Samengevat zetten LUCA School of Arts en Arteveldehogeschool volgens de commissie een unieke graduaatsopleiding neer die inspeelt op de actuele noden van de arbeidsmarkt en zo een arbeidszekere toekomst garandeert voor de gegradueerde in de digitale vormgeving.

Bijlage 1: Administratieve gegevens van de instelling en de opleiding

Instelling	<ul style="list-style-type: none"> • LUCA School of Arts • Arteveldehogeschool
Naam opleiding	Graduaat in de digitale vormgeving
Niveau en oriëntatie	Hoger beroepsonderwijs niveau 5 (HBO5)
(Bijkomende) titel	Gedegreeerde in de digitale vormgeving
(Delen van) studiegebied(en)	Industriële Wetenschappen en Technologie (ISCED 06)
Afstudeerrichtingen	-
Erkende HBO5-opleiding(en) van waaruit wordt omgevormd tot de nieuwe opleiding en naam CVO waartoe deze opleiding behoort	<ul style="list-style-type: none"> • Informatica; • Industriële informatica
De vestiging waar de opleiding wordt aangeboden	Gent
Onderwijstaal	Nederlands
Studieomvang (in studiepunten)	120
Aansluitingsmogelijkheden en vervolgopleidingen	<ul style="list-style-type: none"> • Bachelor in de grafische en digitale media • Bachelor in visual design • Bachelor in de multimedia en creatieve technologie • Bachelor in digital design & development

Bijlage 2: Opleidings specifieke leerresultaten

Ontwerpproces: zelf geen analyse doen, wel uitvoeren en begrijpen

1. De gegradueerde interpreteert de vraag van de opdrachtgever, bereidt de eigen (digitale) opdracht voor (voorontwerp, ontwerp en realisatie) en houdt hierbij rekening met de specificaties, de methodiek en planning uit de analyse en duurzaamheid.

Ontwikkeling: idee, proces, creëren, uitdenken, grafisch

2. De gegradueerde realiseert binnen het eigen aandeel van de opdracht creatieve ontwerpen voor assets en gebruiksvriendelijke (grafische) gebruikersinterfaces, en toetst deze af aan de specificaties van de opdracht.

Ontwikkeling: praktische uitvoering, technisch, statisch

3. De gegradueerde werkt toegankelijke en gebruiksvriendelijke (grafische) gebruikersinterfaces en assets praktisch uit, integreert bestaande digitale assets en gebruikt professionele software om het gepaste bestandsformaat te realiseren.

Data visualiseren, dynamisch ontwerp

4. De gegradueerde werkt een visuele voorstelling uit op basis van dynamische gegevens (data) afgestemd op het medium.

Online zetten, onderhouden, testen

5. De gegradueerde implementeert de (online) toepassing voor het medium op basis van feedback en houdt deze up-to-date.

Projectmatig en planmatig werken, deadlines respecteren

6. De gegradueerde werkt projectmatig en houdt zich aan de vooropgestelde planning en methodiek. De gegradueerde zoekt mee naar oplossingen en onderbouwt deze.

Communicatieve vaardigheden

7. De gegradueerde communiceert en rapporteert op een correcte wijze en hanteert het gepaste, ook Engelstalige, vakjargon.

Sociale vaardigheden

8. De gegradueerde werkt constructief samen in een multidisciplinair team en draagt actief bij tijdens overlegmomenten. De gegradueerde gaat respectvol om met diversiteit in een globale context.

Deontologisch werken, (privacy)wetgeving

9. De gegradueerde werkt deontologisch, handelt conform de wetgeving en houdt rekening met veiligheids- en privacyrichtlijnen.

Levenslang leren

10. De gegradueerde volgt relevante evoluties op, identificeert de eigen ontwikkelingsnoden en verbetert continu de eigen praktijk.

Bijlage 3: Samenstelling van de commissie

De beoordeling is gebeurd door een commissie van deskundigen aangesteld en getraind door de NVAO. Deze is als volgt samengesteld:

Prof. dr. Jules Pieters (*voorzitter*) is emeritus-hoogleraar (sinds 2012) Toegepaste Psychologie met bijzondere aandacht voor leren en instructie aan de Universiteit Twente. Tijdens zijn onderwijs carrière heeft hij zich geëngageerd in diverse beroepsverenigingen aangaande het domein van onderwijskunde en psychologie. Jules heeft ruime ervaring in beoordelingscommissies voor hoger onderwijs, dit zowel voor toetsen nieuwe opleiding als voor beoordelingen van bestaande opleidingen.

Tjidde Maijer (*commissielid*) startte zijn professionele carrière in 2004 in diverse IT-rollen. Sinds 2012 is hij verbonden aan Hogeschool Rotterdam en is er momenteel opleidingscoördinator van de HBO5 Software Development.

Claudia Reynders (*commissielid*) is founder en community manager van *women.code(be)*.

Julian Huybrichs (*student-commissielid*) heeft ervaring als graduaatsstudent en is ondervoorzitter Algemene Studentenraad UCLL Limburg.

De commissie werd bijgestaan door:

- **Ils Aerts** (procescoördinator), beleidsmedewerker NVAO.
- **Ruth DeVreese** (extern secretaris), zaakvoerder Konnekto.

Alle commissieleden hebben de deontologische code van de NVAO ondertekend.

Bijlage 4: Programma voor de dialoog met de opleiding

Online dialoog met de opleiding op maandag 24 april 2023.

Het programma:

9.00 – 9.45u	Intern overlegmoment commissie
10.00 – 11.30u	Dialogo met de opleiding <ul style="list-style-type: none">• Directeur expertisenetwerk Communicatie, Media en Design Arteveldehogeschool• Vice-decaan onderwijs, LUCA School of Arts• Administratief directeur LUCA School of Arts• Opleidingshoofd aanverwante bacheloropleiding• Een student• Twee docenten• Een werkveldvertegenwoordiger
11.35 – 12.15u	Afsluitend overlegmoment commissie

Bijlage 5: Verantwoording

De beoordeling werd uitgevoerd aan de hand van het *“Beoordelingskader Toets Nieuwe Opleiding op maat van de eigen regie”* van juni 2020, zoals bekrachtigd door de Vlaamse regering op 27 november 2020.

Nadat de aanvraag ingediend door de instelling ontvankelijk werd verklaard, heeft de NVAO een commissie samengesteld; de opleiding (instelling) werd hierbij betrokken. Deze commissie werd goedgekeurd door het dagelijks bestuur van de NVAO. De instelling tekende geen bezwaar aan tegen de commissie.

De commissie heeft zich aan de hand van de door de opleiding verstrekte documenten op de beoordeling voorbereid. Voorafgaand aan een voorbereidend overleg heeft elk commissielid de eerste indrukken opgemaakt en werden prioritaire vragen opgesteld.

Tijdens de voorbereidende werkzaamheden heeft de commissie verder alle verkregen informatie besproken en heeft zij tevens de dialoog met de instelling en de opleiding voorbereid.

Aan de hand van NVAO's Waarderende Aanpak heeft de commissie zich tijdens de dialoog verder verdiept in de context van de opleiding en op basis daarvan een onderzoek gevoerd naar de potentiële kwaliteit van de opleiding.

Tijdens de afrondende werkzaamheden heeft de commissie alle verkregen informatie besproken en vertaald naar een holistisch oordeel. De commissie heeft dit eindoordeel in volledige onafhankelijkheid genomen.

Het totaal aan beschikbare gegevens is verwerkt tot een ontwerp van beoordelingsrapport. Eens alle commissieleden hadden ingestemd met de inhoud van het beoordelingsrapport, heeft de voorzitter van de commissie het beoordelingsrapport vastgesteld. Het door de voorzitter vastgestelde beoordelingsrapport werd aan de NVAO bezorgd.

Bijlage 6: Overzicht van het bestudeerde materiaal

Informatiedossier opleiding

- Aanvraagdossier (30 november 2022)

Overzicht verplichte bijlagen bij het informatiedossier

- Organogram van de opleiding m.i.v. situering van opleiding t.o.v. OMT, OAR en opleidingsstudentenraad;
- De overeenkomstige opleiding(en) in het Vlaams hoger onderwijs of, indien die niet bestaan, de overeenkomstige opleidingsnaam in de buurlanden;
- De domeinspecifieke leerresultaten;
- Een schematisch overzicht van het volledige curriculum;
- Een inhoudsbeschrijving van alle programmaonderdelen van de eerste 60 studiepunten, met vermelding van de beoogde leerresultaten; onderwijs/werkvorm(en), toetsvorm(en) studiemateriaal, aantal studiepunten (ECTS-fiches);
- Een beschrijving van het personeel: documenten die inzicht geven in de vereiste competenties van de reeds aanwezige en van de beoogde profielen: korte CV's;
- Overzicht van de contacten met het werkveld;
- Onderzoeksprojecten;
- Infrastructuur;
- Besluit Vlaamse Regering Lijst Graduaatsopleidingen.

Overzicht bijlagen toegevoegd aan de aanvraag

- Beslissing bestuursorgaan Associatie KU Leuven (nr. 176) van 14 oktober 2022 aangaande de gezamenlijke graduaatsopleiding in de digitale vormgeving;
- Ontwerpnnotulen Associatie Universiteit Gent van 12 oktober 2022) aangaande de gezamenlijke graduaatsopleiding in de digitale vormgeving;
- Principieel samenwerkingsakkoord LUCA School of Arts en Arteveldehogeschool;
- Verdeling per opleidingsonderdeel tussen de twee aanvragende instellingen;
- Samenwerkingsovereenkomst tussen LUCA School of Arts en Arteveldehogeschool aangaande het graduaat digitale vormgeving.

Documenten beschikbaar gesteld op vraag van de commissie

- Een leesbaar overzicht van het curriculum;
- Een leesbaar overzicht waaruit blijkt dat nagestreefde doelen aan bod komen in het curriculum;
- De werkplekgids;
- Een overzicht van het aandeel werkplekleren in de verschillende opleidingsonderdelen;
- Het toetsbeleidsplan.

Colofon

GRADUAAT IN DE DIGITALE VORMGEVING • VL131185-22

LUCA SCHOOL OF ARTS & ARTEVELDEHOGESCHOOL

Toets Nieuwe Opleiding op maat van de eigen regie • Beoordelingsrapport
25 mei 2023

Samenstelling: NVAO • Vlaanderen

Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie
Accreditation Organisation of the Netherlands and Flanders

Parkstraat 83 • 2514 JG Den Haag
P.O. Box 85498 • 2508 CD The Hague
The Netherlands

T +31 (0)70 312 23 00
E info@nvao.net
www.nvao.net